

Nakládání s uvolněným obchodním podílem

Valné hromadě přísluší podle § 113 odst. 5 obch. zák. rozhodnout o tom, zda uvolněný obchodní podíl bude převeden (a nebude s ním tudíž naloženo některým ze způsobů předvídaných ustanovením § 113 odst. 6 obch. zák.), a v kladném případě i schválit osobu nabyvatele uvolněného obchodního podílu. Zbývajícím společníkům je tak dána možnost ovlivnit (hlasováním na valné hromadě), jaké důsledky bude mít naložení s uvolněným obchodním podílem na strukturu společníků (schválením osoby nového společníka), popř. na výši podílu některého ze stávajících společníků. Schválí-li valná hromada převod uvolněného obchodního podílu (včetně osoby nabyvatele), uzavře společnost s určeným nabyvatelem smlouvu o převodu (uvolněného) obchodního podílu; sjednání ceny, jakož i ostatních podmínek převodu, spadá do působnosti jednatele společnosti, jenž musí postupovat s péčí řádného hospodáře.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 1110/2012, ze dne 27.11.2013)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci navrhovatele Ing. J. M., zastoupeného Mgr. T.R., advokátem, se sídlem v P., za účasti společnosti M., spol. s r. o., se sídlem v R., zastoupené JUDr. J.T., advokátem, se sídlem v P., o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 71 Cm 18/2009, o dovolání navrhovatele proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. prosince 2011, č. j. 14 Cmo 310/2010-82, tak, že v rozsahu, v němž směřuje proti druhému výroku usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. prosince 2011, č. j. 14 Cmo 310/2010-82, o nákladech řízení, se dovolání odmítá. Ve zbývajícím rozsahu se dovolání zamítá.

Z odůvodnění:

Městský soud v Praze usnesením ze dne 11. ledna 2010, č. j. 71 Cm 18/2009-38, ve znění usnesení ze dne 18. března 2010, č. j. 71 Cm 18/2009-61, vyslovil neplatnost usnesení valné hromady společnosti M., spol. s r. o. (dále jen „společnost“), konané dne 30. října 2008, jímž byl „schválen převod obchodního podílu ve výši 50 %, který odpovídá vkladu do základního kapitálu ve výši 100.000,- Kč a patřící společnosti, na společníka M. F.“ (výrok I.), a rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok II.).

Usnesením ze dne 5. prosince 2011, č. j. 14 Cmo 310/2010-82, Vrchní soud v Praze k odvolání společnosti usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady společnosti zamítl (první výrok), a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů (druhý výrok).

Odvolací soud přitom vyšel z toho, že:

- 1) Navrhovatel je společníkem společnosti s obchodním podílem ve výši 10 %.
- 2) Dne 30. října 2008 se konala (za účasti všech společníků) valná hromada společnosti, jež vyslovila souhlas s převodem (uvolněného) obchodního podílu na společníka M. F. podle ustanovení § 113 odst. 5 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“), aniž určila cenu, za níž má být obchodní podíl převeden. Pro přijetí usnesení hlasovali čtyři společníci, navrhovatel (zastoupený zástupcem) hlasoval proti.
- 3) Dne 19. března 2009 se konala valná hromada společnosti, jež schválila převody obchodních podílů čtyř společníků na společnost A.A.F., s. r. o. Současně rozhodla „o zrušení valné hromady z 30. října 2008“, aniž by uvedené usnesení bylo osvědčeno notářským zápisem.

Na takto ustanoveném základě odvolací soud – oproti soudu prvního stupně – uzavřel, že na převod obchodního podílu podle ustanovení § 113 odst. 5 obch. zák. nedopadá ustanovení § 196a odst. 3 obch. zák. Usnesení valné hromady nemusí obsahovat údaj o ceně za převáděný obchodní podíl; valná hromada schvaluje převod uvolněného obchodního podílu, nikoliv smlouvu o tomto převodu. Okolnost, že navrhovatel se napadené valné hromady nemohl účastnit společně se svým zástupcem, je pak v souladu s ustanovením § 126 obch. zák.

Vyslovení neplatnosti napadeného usnesení valné hromady navíc bránilo i ustanovení § 131 odst. 3 písm. a/ obch. zák., neboť sporné usnesení bylo na následující valné hromadě konané dne 19. března 2009 zrušeno a nemělo tudíž žádné právní následky.

Proti rozhodnutí odvolacího soudu (výslovně „v plném rozsahu“) podal navrhovatel dovolání, namítaje, že spočívá na nesprávném právním posouzení (uplatňuje tak dovolací důvod vymezený v ustanovení § 241a odst. 2 písm. b/ zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu; dále též jen „o. s. ř.“) a navrhuje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Dovolatel namítá, že valná hromada je jediným orgánem, který je v případě převodu uvolněného obchodního podílu oprávněn stanovit veškeré podmínky převodu obchodního podílu. Usnesení valné hromady o schválení převodu uvolněného obchodního podílu podle § 113 odst. 5 obch. zák. proto musí určit „veškeré podstatné náležitosti smlouvy o převodu obchodního podílu, tzn. i cenu, za níž se obchodní podíl převádí“; jestliže tak neučiní, nemůže jednatel společnosti následně smlouvu o převodu obchodního podílu uzavřít, neboť není oprávněn sám podstatné náležitosti smlouvy bez rozhodnutí valné hromady stanovit.

Nehledě k uvedenému podléhá podle názoru dovolatele převod uvolněného obchodního podílu na společníka též ustanovení § 196a odst. 3 obch. zák.; soud prvního stupně proto „zcela správně žalobě vyhověl, napadeným usnesením valné hromady nejenže nebyla určena cena za převod obchodního podílu, ale nebyla ani určena postupem podle § 196a odst. 3 obch. zák.“. Závěr odvolacího soudu „o bezvadnosti napadeného usnesení i přes absenci ceny převodu nemůže obstát“.

Dovolatel současně brojí i proti závěru o aplikovatelnosti ustanovení § 131 odst. 3 písm. a/ obch. zák., neboť rozhodnutí valné hromady konané dne 19. března 2009 „o zrušení valné hromady ze dne 30. října 2008“ je nesrozumitelné (neboť nelze zrušit valnou hromadu, nýbrž toliko usnesení jí přijímané) a navíc nebylo osvědčeno notářským zápisem.

Nesprávným shledává dovolatel i závěr odvolacího soudu, podle něhož navrhovateli nesvědčilo právo být na valné hromadě přítomen současně se svým zástupcem.

Usnesení odvolacího soudu dovolatel nadto považuje za nepřezkoumatelné.

V rozsahu, ve kterém dovolání směřuje proti druhému výroku napadeného usnesení o nákladech řízení, je objektivně nepřipustné (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 2002, sp. zn. 29 Odo 874/2001, uveřejněné pod číslem 4/2003 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek); proto je Nejvyšší soud bez dalšího odmítl (§ 243b odst. 5, § 218 písm. c/ o. s. ř.).

Ve zbývajícím rozsahu, v němž směřuje proti výroku usnesení odvolacího soudu ve věci samé, je dovolání přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.; není však důvodné.

Nejvyšší soud předně podotýká, že rozhodnutí odvolacího soudu vytýkanou vadou (nepřezkoumatelností) netrpí; jakkoliv je odůvodnění napadeného rozhodnutí velmi stručné, lze z něj seznat, jakými úvahami se odvolací soud řídil a z jakých důvodů návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady zamítl (srov. v tomto směru dále závěry učiněné Nejvyšším soudem v

rozsudku ze dne 25. června 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011, který je – stejně jako ostatní rozhodnutí Nejvyššího soudu dále citovaná – veřejnosti k dispozici na jeho webových stránkách).

Jelikož se z obsahu spisu nepodávají ani jiné vady, k jejichž existenci u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), Nejvyšší soud se – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – zabýval tím, zda je dán dovolací důvod vymezený v ustanovení § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř., tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

Podle ustanovení § 113 odst. 5 obch. zák. obchodní podíl (§ 114) vyloučeného společníka přechází na společnost, která jej může převést na jiného společníka nebo třetí osobu. O převodu rozhoduje valná hromada.

Je-li společník vyloučen (§ 113 odst. 4, popř. § 121 odst. 1 obch. zák.) či zanikne-li jeho účast za trvání společnosti v důsledku právních skutečností uvedených v § 148 či § 149 obch. zák., přechází jeho obchodní podíl na společnost, která s ním musí naložit postupem podle § 113 odst. 5 nebo odst. 6 obch. zák. Ustanovení § 113 odst. 5 věty druhé obch. zák. svěřuje rozhodnutí o převodu uvolněného obchodního podílu do působnosti valné hromady; oproti ustanovení § 113 odst. 6 in fine obch. zák. však nepožaduje, aby valná hromada rozhodla i o podmínkách převodu. Je tomu tak proto, že usnesení valné hromady podle § 113 odst. 5 věty druhé obch. zák. nepředstavuje právní skutečnost, s níž zákon spojuje převod či přechod uvolněného obchodního podílu na jiného společníka či třetí osobu (na rozdíl od rozhodnutí o rozdělení obchodního podílu mezi společníky podle § 113 odst. 6 obch. zák.); touto právní skutečností je smlouva o převodu (uvolněného) obchodního podílu, uzavřená mezi společností a nabyvatelem. Rozhodnutí valné hromady je pouze předpokladem účinnosti této smlouvy (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. února 2007, sp. zn. 29 Odo 1278/2005, či ze dne 29. března 2011, sp. zn. 29 Cdo 282/2010).

Valné hromadě přísluší podle § 113 odst. 5 obch. zák. rozhodnout o tom, zda uvolněný obchodní podíl bude převeden (a nebude s ním tudíž naloženo některým ze způsobů předvídaných ustanovením § 113 odst. 6 obch. zák.), a v kladném případě i schválit osobu nabyvatele uvolněného obchodního podílu. Zbývajícím společníkům je tak dána možnost ovlivnit (hlasováním na valné hromadě), jaké důsledky bude mít naložení s uvolněným obchodním podílem na strukturu společníků (schválením osoby nového společníka), popř. na výši podílu některého ze stávajících společníků. Dovolatel se mýlí, usuzuje-li, že předpokladem platnosti usnesení valné hromady je i určení ceny za tento převod. Schválí-li valná hromada převod uvolněného obchodního podílu (včetně osoby nabyvatele), uzavře společnost s určeným nabyvatelem smlouvu o převodu (uvolněného) obchodního podílu; sjednání ceny, jakož i ostatních podmínek převodu, spadá do působnosti jednatele společnosti, jenž musí postupovat s péčí řádného hospodáře.

Tím není vyloučeno, aby společníci ve společenské smlouvě svěřili valné hromadě i působnost rozhodnout o ceně, popř. dalších náležitostech smlouvy o převodu uvolněného obchodního podílu (§ 125 odst. 1 písm. o/ obch. zák.); takové rozhodnutí si může vyhradit i sama valná hromada (§ 125 odst. 3 obch. zák.).

Naložení s uvolněným obchodním podílem upravuje § 113 odst. 5 a 6 obch. zák. a ustanovení § 196a odst. 3 obch. zák. na ně nedopadá ani tehdy, převádí-li se uvolněný obchodní podíl na některou z osob vypočtených v § 196a odst. 3 obch. zák. Ostatně ani opačný úsudek by nevedl k závěru o důvodnosti dovolání. Dovolatel jednak přehlíží závěry, jež Nejvyšší soud učinil při výkladu § 196a odst. 3 obch. zák. v usnesení ze dne 28. března 2012, sp. zn. 29 Cdo 253/2010, a jednak ani netvrdí, že by byly naplněny obecné předpoklady aplikace § 196a odst. 3 obch. zák. (tj. že k převodu dochází do tří let od vzniku společnosti a že hodnota uvolněného obchodního podílu přesahovala jednu desetinu upsaného základního kapitálu; výše obchodního podílu je v této souvislosti bezvýznamná).

Závěr, podle něhož společníku nesvědčí bez dalšího právo na to, aby se účastnil valné hromady spolu se svým zástupcem (neupravuje-li společenská smlouva či nerozhodne-li valná hromada jinak), je pak v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu (srov. obdobně pro poměry družstva usnesení ze dne 27. dubna. 2005, sp. zn. 29 Odo 701/2004).

Jelikož se dovolateli nepodařilo zpochybnit závěr odvolacího soudu o tom, že napadené usnesení valné hromady není v rozporu s právními předpisy či společenskou smlouvou, je zcela bez významu, zda by (v případě, že by takový rozpor byl zjištěn) bylo možno aplikovat ustanovení § 131 odst. 3 písm. a/ obch. zák. (srov. v tomto směru např. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. února. 2000, sp. zn. 32 Cdo 2963/99, či ze dne 30. června. 2003, sp. zn. 29 Odo 393/2003). Nejvyšší soud proto dovolání (v rozsahu, v němž směřuje proti výroku rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé) zamítl podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o. s. ř., aniž se pro nadbytečnost zabýval námitkami dovolatele směřujícími proti aplikaci posledně označeného ustanovení.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 243b odst. 5, § 224 odst. 1 a § 146 odst. 1 a 3 o. s. ř., když dovolání navrhovatele bylo částečně odmítnuto a částečně zamítnuto a společnosti náklady dovolacího řízení podle obsahu spisu nevznikly.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2012) se podává z bodu 7., článku II., zákona č. [404/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)